

BİR ORMAN KÖYLÜSÜ OLARAK ORMANLAR NASIL KORUNUR?

Kenan ALTUN¹

¹Pınarlı Köyü 08740 Şavşat, ARTVİN, 05352715446, 04665476546, k.altun@mynet.com, umut_yolcusu08@hotmail.com

ÖZET

Aydınlatma hariç, Enerji kaynağımız ormandır. Orman köylüsü olarak odunu yıl 12 ay sobada yakmaktayız. Odunla ekmek pişirir, yemek yaparız. Banyo suyumuzu odunla ısıtır, yine ısıttığımız bu su ile elbiselerimizi yıkarız.

Orman köylüsünün yakacak ihtiyacını en aza indirilmediği sürece, her ağacın dibine bir asker dikilse, köylü o askeri uyutur, o ağacı yine keser. Çünkü yaşaması için buna mecburdur.

Anahtar Kelime: Isı yalıtımı ve önemi

1. KÖYDE YAŞAM

Coğrafi olarak bölgemiz dağlık olduğu için, tarım arazileri de oldukça dardır. 1500 ve üstü rakım köylerde ise sadece hayvancılık yapılabilmektedir. Ülkemizin Kuzeydoğusunda sıkışıp kalan köylerimiz sınır kapılarının olmaması nedeniyle ticaret gelişmemiştir. Ticaretin olmadığı bir yerde de ekonomik kalkınma mümkün değildir.

Biz orman ve orman kenarı köylüleri olarak, ürettiğimizi her zaman çok ucuza satar aldığımızı ise tam tersi olarak çok pahalı alırız. Üretimimiz hayvan ve insan gücüne dayanmaktadır. Böyle bir üretim şeklinde haliyle verim de çok düşük olmaktadır.

Gerçekten bedenen çok ağır şartlar altında çalışmaktayız. Sattığımız ile aldığımız arasındaki farkı kapatmak içinde daha çok çalışmak zorundayız.

Aydınlatma hariç Enerji kaynağımız ormandır. Orman köylüsü olarak odunu yıl 12 ay sobada yakmaktayız. Odunla ekmek pişirir, yemek yaparız. Banyo suyumuzu odunla ısıtır, yine ısıttığımız bu su ile elbiselerimizi yıkarız.

Odun bizim her şeyimiz. 6 ay kar altında -10-15 dereceye kadar düşen hava sıcaklığında yaktığımız odunlarla ısınarak kendimizi koruruz.

Bu ağır şartlar altında yaşayan köylerimiz ormandan faydalanırken, ormanı değil ister istemez işlerini yetiştirmek için kendini düşünerek işin kolayını yapacaktır. Orman içinde değil yola ve evine yakın yerlerde ağaç kesecek, balta ile kolay parçalanarak odunları seçecektir.

Yaşadığımız köy evleri genellikle iki katlı tahtadan köşelerden geçmeli olarak yapılmıştır. Tahtalar arasında, kapı ve pencere kenarlarında ara olduğu için çok büyük ısı kaybı olmaktadır. Bu nedenle fazla odun yakmaktayız.

Sac kuzineli sobayı bir kez yaktığımızda, evin sıcaklığı 30-35 dereceye çıkınca mecburen kapı yada pencereyi açmaktayız. Daha sonra kapı pencere kapatılsa bile yukarıdaki bahis konusu aralardan dolayı dışardaki ısıya bağlı olarak ta bu sefer ısı 10 dereceye kadar düşmektedir. Bu durum yatana kadar en az 5- 6 kez tekrarlanmaktadır.

Orman köylüsünün yakacak ihtiyacını en aza indirilmediği sürece, her ağacın dibine bir asker dikilse, köylü o askeri uyutur, o ağacı yine keser. Çünkü yaşaması için buna mecburdur.

Orman işletmesinin bir bölgede üretim adı altında kesim yapması köylüleri olumsuz olarak etkilemektedir. Genel görüş şudur. "Ben kesmesem devlet gelip kesecektir. Hem de köylünün kestiğinden çok daha fazla zarar vererek; Zaten eğitim sağlık vb. hiçbir şeyden gereği şekilde faydalanmıyorum. Ben bu orman kenarında ya da içinde yaşıyorsam bundan da mı faydalanamayacağım?"

2. NE YAPMALI?

Isı Yalıtımın Önemi

1993 yılında kışın oturduğumuz alt kattaki odaya duvar kâğıdı çekerek izole ettim. Oturma odası ile mutfakı ayırdım, oturma odasına kovalı soba koydum.

Bu basit değişiklikten sonra;

Odanın ısısı 24 saat 18 – 22 derecede kaldı.

Bir yılda yaklaşık 30 m3 odun yakarken bunu 6 m3 oduna indirdim.

Çok basit bir ısı yalıtım tekniği ile yakıt tüketimi 1/6 azalmıştır. Çünkü ısı kaybı önceki gibi artık yok. Kovalı sobada talaş, tezek, parçalanmayan kalın kütük ve odun vb. her şeyi yakabiliyoruz. Kovalı sobanın hava girişlerini kapatarak yanan odunu da kontrollü bir şekilde yakıyoruz ve yakıt israfını da önlemiş oluyoruz. Kuzineli sobayı ise sadece ekmek pişirmede kullanıyoruz.

Üst kattaki odalar ise fazla korunaklı olmadığı için kağıt çektiysem de aynı randımanı alamadım.

Ankara'da Devlet Su İşlerinden emekli olduktan sonra köyümüzde ikamet etmeye başlayan **Zinnür ŞİMŞEK** ısı yalıtımı konusunda örnek alınacak bir şahsiyettir. Çünkü ev yaparken ısı yalıtımına özellikle önem vermiştir. Taban ve tavana beton tabladan sonra Lambri döşeyip, İzocam çektikten sonra; kireç, alçı ince hızar talaşı karışımından bir harç dökerek yalıtım yaptığını, duvarları ise strafor çektikten sonra alçı sıva yaptığını, gerekçesinde ise; " Duvarlar normal sıva olsaydı, sobandan ısınan hava, duvara çarpıp yine soğuyacaktı. Ama şimdi elini vurursan duvarlar tahta gibi sıcak olduğu için içerdeki hava soğumuyor"

Zinnur ŞİMŞEK' 100 m2 olan bu evinde sabah ve akşam olmak üzere 2 kez soba yakıyor, üstelik bütün odaların kapıları açık, ama evin ısısı 18-22 derece.

Yine köyümüzde, beton arma evine her türlü katı yakıt yakabilen kat kaloriferi döşeten **Yılmaz ALTUN** ise sonucun öncekine göre çok az odun yaktığını, buna rağmen her odanın ısındığını söylüyor ve ekliyor " *Isı yalıtımı yapabilirsem çok daha iyi olacaktır.*" diyor.

Bu yaşanmış örneklerden anlaşılıyor ki; Ormanların biz köylüler tarafından kesilerek tüketilmesinin önüne geçmenin tek çaresi köylülere ısı yalıtımı konusunda önce bilgi, yalıtım yapılabilmesi içinde maddi destek verilmesinden geçmektedir.

Hatta bunu teşvik içinde maliyetin 1/4 hibe, 3/4 ise uzun vadeli faizsiz olarak verilecek bir krediyle olabilir.

İlk bakışta bunun maliyetinin çok yüksek olduğu söylenebilir, ama asla ögle değildir. Benim yaptığım araştırmaya göre...

Toplam kullanılabilir alan 150 m2 ve 6 odadan ibaret olan bir evin özelliğini bozmadan ağaç lambri ve 3 cm kalınlığında strafor köpük kullanılarak,

Her odayı rahatlıkla kullanabilmek ve yakıttan tasarruf etmek için merkezi ısıtma sistemi yanı kalorifer tesisatı yapılarak,

Evin toplam alanı, yanlar, taban, tavan ve %10 standart sapma dahil 165 m2 yeri ısı yalıtımı yapacağımızı varsayarak,

Normal piyasa şartlarına göre maliyet **15.000 TL'dir.**

Güneş enerjisi.

Kış aylarında güneş genellikle yakıcı oluyor. Ama gölge ise oldukça soğuktur. Bu nedenle gün boyu evde sobayı yakmak zorundayız. Güneş enerjisi vasıtasıyla ısınacak olan suyu bir düzenekle kaloriferlere aktarabilirsek gün boyu yanacak odundan da oldukça tasarruf edilecektir.

Bunun maliyeti de **1.500 TL'dir.**

Normal piyasa şartlarına göre toplam maliyet **16.000 TL'dir.**

Maliyetin değerlendirilmesi.

Köyde oturan bir aile yılda ortalama 30 m3 odun yakıyor. 1 m3 odunun "Birinci, İkinci, Üçüncü katle dâhil" ortalama fiyatı 120 TL (**Şavşat Belediyesinin 19.02.2009 tarihli "Orman İşletme Müdürlüğünün TAZMİNATA ESAS CETVEL" ilanı.**)

O halde bir aile yılda 3600 TL değerinde odun yakıyor Yapılacak ısı yalıtımı sonucu bu miktar 1/6 oranında azalacaktır. Başka bir deyişle 5 m3 odun yakacak, 25 m3 odun geriye kalacaktır. Bunun değeri de 3000 TL'dir.

Bahis konusu ısı yalıtımı önerim projeye dönüşür ve uygulanırsa, ısı yalıtımı sonucu yakacak odun miktarı 1/6 oranında azalacak ve proje 5 yıl içinde kendini geri ödeyecektir.

3. PARAYLA ÖLÇÜLEMEYECEK DEĞERLER.

Dikim, Bakım, Koruma

İçinde 23 çeşitten fazla ortalama bir fidanın, dikim ve 10 yıllık bakım ve koruma bedeli: ortalama 16.50 TL'dir. (**Şavşat Belediyesinin 19.02.2009 tarihli "Orman İşletme Müdürlüğünün TAZMİNATA ESAS CETVEL" ilanı.**)

Bir aile 10 yılda yaklaşık 300 adet dikili ağaç kesmektedir.

10 Yılda Kesilen Ağaç Miktarı X 10 Yıllık 1 Fidanın Dikim, Bakım, Koruma Maliyeti

= 10 yılda Kesilen Ağaç Maliyeti:

300 (Adet) X 16,5 (TL) = 4950 (TL)

Isı Yalıtımı İçin Ödenecek Miktar / 10 Yılda Kesilen Ağaç Maliyeti

= Ortalama Yıl Olarak Geri Dönüş Süresi

16.500 (TL) / 4950 (TL) = 3,3 (Yıl)

Yapılan maliyetler 10 yıllık ısı yalıtımı projesi için ödenmesi varsayılan para 1 yılda ödeneceği için 10 ile çarpıyoruz.

10 (Yıl) X 3,3 (Yıl) = 33 (Yıl)

Bu hesaba göre de bahis konusu proje kendini geriye 33 yılda geri ödüyor. 1 m3 ağaç 100 yılda yetiştiğine göre 67 yıl gibi uzun bir süre kazanmış oluyoruz.

Çünkü Orman alanları daralmadığı sürece fidanlar kendiliğinden yetişeceği için ayrıca fidan dikim, bakım ve koruma maliyeti de olmayacaktır. İşte bu 67 yıllık bir zaman kesinlikle parayla ölçülebilecek değer değildir.

Ayrıca;

100 yaşındaki iğne yapraklı orman 30 ton,

100 yaşındaki geniş yapraklı orman 16 ton oksijen çevreye yaydığına göre...

Her şeyden önemlisi, geri kazanılması imkânsız olan, erozyon nedeniyle yok olup giden verimli topraklarımız, ve çöl olan dünyamız....

Bir çok devlet dar gelirli insanlara sosyal proje kapsamında kira öder gibi ev sahibi yapıyorsa, Sosyal Güvenlik Kurumunun açıkları "Sosyal Devlet İlkesi" hazineden karşılanıyorsa,

O halde bu sorun sadece orman köylüsünün ağaç kesme sorunu değildir. Sosyal bir sorundur. Devletin bunu çözmesi gerekiyor.

Örneğin;

Evlerimizin çatısı "Bedevra" dediğimiz tahta örtü ile örtülüydü. 1983 yılında Or-Köy Dam örtüsü kredisi adı altında galvanizli saç verdi. Artık o günden sonra hiç kimse çatılarını o tahta ile örtmüyor. Ve ormanlarımız bu vesile ile daha az kesiliyor.

15–20 yıl önce gelir daha az, sanayi üretimi yetersiz olduğu için tarla ve bahçelerimizi sırkla çit yapıyorduk. Şimdi emeklilik nedeniyle gelirin nispeten artması ve sanayi ürünlerinin de ucuzlaması nedeniyle artık o genç güzelim ağaçları kimse sırk yapmak için kesmiyor. Çünkü galvanizli hasır tel örgü ve demir kazıkla çit yapıyor.

Bu örneklerden de anlaşılıyor ki üretim ve gelir ne kadar artarsa ormana olan baskıda o kadar azalmaktadır. Tabii ki eğitimde bunu etkilemektedir.

Ben kesinlikle iddia ediyorum. Bahis konusu proje uygulanırsa 5 yıl sonra hiç bir vatandaş ormanı rasgele kesmeyecektir.

Milli parklara nerdeyse kuş bile kondurulmuyor. Diğer bölgelerde ise kuru ağaç yok ve orman köylüsü buradan ihtiyaç karşılamaya çalışıyor. Bence milli parklardan kontrollü bir şekilde hastalıklı ve kuruyan ağaçlar verilmelidir. Bu vesile ile diğer orman alanlarına olan baskı azalacaktır.

Hatıla Milli Parkı acı bir örnektir. Devlet bu Milli parkta olduğu gibi hastalıktan kurtarmak için, diğer milli parkları da kesmek zorunda kalabilir. O zamanda kaş yapalım derken göz çıkarılacaktır.

Hastalıklı ağaçlar sadece millili parklarda değil, ormanların Derinliliklerinde de vardır. Orman içi yollar yapılırsa buralardaki hastalıklı ve kuruyan ağaçlara da kolaylıkla ulaşılacaktır. Bu vesile ile ormana olan baskısı azaltılacaktır.

Önemli olan bir kaynağı verimli bir şekilde kullanarak gelecek nesillere aktarmaktır.

4. SONUÇ

Şimdi elimizi vicdanımıza koyalım. Ve bir hastanenin acil servisinde evladımızın yattığını var sayalım. Çocuğumuz kan kaybediyor. Ama doktor bizim beklediğimiz ilgiyi özeni göstermiyor. Ve bu hatadan dolayı o yavrumuzu kaybediyoruz. Soruyorum size o doktoru affeder misiniz?

Hayır asla!

Yıllar önce Kızılderili Şefi **SEATTLE** demiş ki:

"Bu dünya bize atalarımızdan miras kalmadı; Çocuklarımızdan Ödünç aldık."

Yarın çok geç olmadan;

Çocuklarımızdan ödünç aldığımız bu dünyayı korumak ve kurtarmak için, bilim adamını, Siyasetçiyi; Memuru, İşçiyi Çiftçiyi; Köylüğü, Şehirliyi; vicdanı olan herkesi; **Doktor sorumluluğuna davet ediyor,**

Çocuklarımıza daha fazla dikili ağaç bırakmak umuduyla...

Saygılar sunuyorum.